

מלחמה מוגבלת - כיצד ? „מקובלת” או גרעינית ?

פרופ. הנרי קסינגר

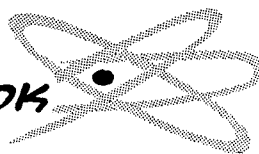
שכל מלחמה „מקובלת” המתמשכת עלולה להפוך להתנגשות גרעינית — ושלא אף להתמודדות מכרעת — בין הגושים. כל מלחמה תהא מעתה גרעינית, אם בהרבה ואם במעט, בין אם יופעלו כלי-זין גרעיניים ובין אם לאו. עובדה שניה, חשובה לא פחות: הבחירה בין שימוש בכלי-זין „מקובלים” להפעלתו של נשק גרעיני איננה נתונה בידי ארצות-הברית בלבד. בית-הנשק הגרעיני הסוביטי גדל והולך. כתבי-עת צבאיים סובייטיים מוסרים על תרגילים טקטיים בכלי-זין גרעיניים. ארצות-הברית אינה יכולה לבסס עוד את האסטרטגיה שלה — אף להשתית את קיומה — על ההנחה שלא יופעלו כנגדה כלי-זין גרעיניים. אפילו תבכר להתגונן בכלי-זין „מקובלים”, שומה על ארה״ב להיות מוכנה אף למלחמה גרעינית מוגבלת (נוסף על זו הכללית). רק בהיותה מוכנה למלחמה גרעינית — תהא בידה הברירה לבחור באסטרטגיה „מקובלת”.

מעטות הן השאלות השנויות במחלוקת הריפה יותר משאלת תפקידם היחסי של כלי-נשק „מקובלים” וגרעיניים באסטרטגיה של מעצמות-המערב. לפתרונה של בעיה זו נודעת חשיבות חיונית לאסטרטגיה של ארצות-הברית, למדיניותה בכריתת בריתות ולעתיד המו״מ על פיקוח-הנשק.

יש להבין מלכתחילה שתי עובדות:

✓ [לעולם לא תוכל מלחמה להיות חופשית-לחלוטין בעידן-הגרעין מאימת כלי-הזין הגרעיניים — על כל פנים, כל עוד לא ישתכללו אמצעי-הפיקוח על החימוש, ויהיו למהימנים הרבה-יותר.] אפילו לא יופעלו כלי-זין אלה במלחמה בין מעצמות בעלות נשק גרעיני, חייבים יהיו שני הצדדים להביא-בחשבון את אפשרות הפעלתם. הטקטיקה תהא שונה בהכרח מזו שבמלחמת-העולם השנייה; בפריסת הכוחות מן הדין יהיה להישמר מפני הפעלה פתאומית שיפעיל האויב כלי-זין גרעיניים. דיפלומטים יצטרכו לשאת-ולתת בידיעה

אסטרטגיה גרעינית

גרעיניים — טוענים הללו — עשויים לשמש כתחליף לכוח-אדם. כלי-זין אלה יאלצו את התוקפן לפזר כוחותיו, לפחות, וימנעו בכך פריצות מבעד למערכי-הגנה שהוקמו מבעוד-זמן, או אף התבססות הפולש בשטחים כבושים. המצדדים באסטרטגיה גרעינית מודים כי אם יצורפו, פשוט, כלי-זין גרעיניים אל הטקטיקה של מלחמת-העולם השנייה — תהא התוצאה, מן-הסתם, השמה גמורה של אזורי-הקרב. הם

על רקע זה נוכל לסכם את טענות שני הצדדים: המטיפים לאסטרטגיה גרעינית — אסטרטגיה של ייזום השיי-מוש בכלי-זין גרעיניים במלחמה מוגבלת — מטעימים את הפער שבין כוח-האדם הניתן-לגיוס ב„גוש הקומוניסטי” לבין זה המצוי ב„עולם החופשי”; פער — המחמיר אף יותר בשל יכולתו של הראשון לרכז את מלוא-משקלו כנגד מדינות קטנות ממנו בהרבה ודלות ממנו בצידון. כלי-זין

כשם שהורתן ולידתן של האסטרטגיה והטקטיקה האטומיות כמהפכה טכנולוגית-צבאית, כך גם שלבי התמתחותן קצרים באופן יחסי ומרובי מפנים וזעזועים. בין ה„קטבים” של מלחמה גרעינית „טוטאלית”, משוללת רסן, מכאן — ושל מלחמה „מוגבלת”, בה לא יופעל נשק אטומי כלל, מכאן — הסתמן לפני שנים אחדות „פתרון-פשרה”: מלחמה גרעינית מוגבלת, הכרוכה בתפעול מסויג של הנשק-האטומי הטקטי החדש. והנה, אחד מאבותיו הרוחניים של אותו פתרון-מוצע, פרופ. ה. קסינגר, רואה עתה הכרח בבדיקת-מושגים מהודשת ובקביעת הדגשות אחרות במבחר אמצעי התגובה וההתגוננות שבידי ה„מערב”.

תישאר אותה אי-יודאות בלתי-נמנעת. זו הכרוכה בעליה על דרך בה נעדרים אנו כל נסיון-קודם, אשר ניתן יהא ללמוד ממנו דבר.

• מלחמה גרעינית תהא אמצעי יעיל להחלשת השליטה הקומוניסטית באזורים הנתונים לחלישה סוביטית. אותן פלגות קטנות שהן הנאותות למלחמה גרעינית, תהיינה פגיעות ביותר לפעולות-גריליה; ואוכלוסיה עוינת עלולה לפגוע קשות בכושר-פעולתן. היות והאוכלוסיות שמצדו המערבי של "מסך-הברזל" נאמנות יותר לממשלותיהן מאלה המצויות תחת שלטון קומוניסטי, נחשבת מלחמה גרעינית כאמצעי הטוב ביותר לניצול קשייו הפוליטיים של הצד הסוביטי — באירופה לפחות — וכאמצעי התכליתי ביותר להרתעת התוקפנות הסוביטית.

• כלי-הזיון הגרעיניים הם "מיטב נשקנו", תולדת הטכנו-לוגיה המתקדמת ביותר של ארה"ב. הימנעות משימוש בהם — כמוה כהימנעות מיתרונותיו של פוטנציאל תעשיתי עדיף.

• כל דרך אחרת תכפה על ארה"ב דרישות בלתי אפשריות בענין גדול הכוחות-המוזונים שיהא עליה לקיים. מקובל על כולם הוא, כי לא תוכל לנהל מלחמה "מקובלת" באויב בעל נשק גרעיני, מבלי שתקיים מערך-כוחות גרעיני משלך בזירת-הפעולות — שאם לא כן, עלול הפיתוי שיעמוד בפני התוקפן להשתמש בכלי-זיון גרעיניים וכן לשטוף את כל המתיצב בדרכו — להפוך לפיתוי שאין לעמוד בו. פירושו של דבר שארה"ב תזדקק לכל אלה: כוח-תגמול מוגן-היטב; כוח בעלי-יכולת לצורך מלחמה-מוגבלת; עצמה "מקובלת" גדלה-והולכת.

מאחר שהוצאות החוקתו של כל אחד מסוגי-כוח אלה, אף במימדיהם הנוכחיים, רבות והולכות, בעוד שהתקציב הצבאי "מצטמק" והולך, הרי שכל נסיון לפתח ולהגדיל את הכוחות ה"מקובלים" — מן-ההכרח הוא כי יגרום לחולשה יסודית, ואפשר אף הרת-גורל, של כל אחד מסוגי-הכוח הנ"ל.

אך מציינים כי תהא זו דרך חסרת-טעם. מחיר הנקיטה באסטרטגיה גרעינית ניתן יהא להיאמד אך במסגרת מושגיה של טקטיקה ההולמת נשק גרעיני. מאחר וכלי-נשק גרעיניים הנם כה הרסניים, ועם זאת כה קליט-טלול, מן הנבצר הוא לקיים בזירת-הפעולות עוצבות-צבא גדולות ומכונסות; מה גם שאין הללו דרושות, מאחר שעצמת-האש אינה כרוכה עוד בריכוזי צבאות. ריכוזי-כוחות — כמוהו כהזמנת שואה עליך, הבטיחות טמונה בניידות. על הלוקיסיטיקה להיות פשוטה.

מערכת-ההספקה המסורתית מסורבלת מדי ופגיעה מדי. יתרון רב יהא, לפיכך, ליחידות קטנות, נושאות-עצמן, בעלות ניידות מעולה. בנסיבות אשר כאלה — טוענים מצדדי האסטרטגיה הגרעינית — לא יוכל הנזק להיות עצום-מדי; אדרבא, עשוי הוא להיות אף קטן מזה הכרוך במלחמה "מקובלת". מסוגה של מלחמת-העולם השנייה, עם קרחות נעדר-אגפים, המתמשך על פני שטחי-ארץ. לדברי המטיפים לה — צפויים לאסטרטגיה הגרעינית היתרונות דלהלן:

• פיזור הגייסות יפריד בין הדרוש להשגת נצחון לבין דרישות השליטה על שטחים. על מנת לצאת כמנצח ממלחמה גרעינית יש צורך ביחידות קטנות, ניידות מאד. לשם שליטה על שטח דרושים ריכוזים גדולים יותר, בפרט במרכזי מפתח מנהליים. כך, לדוגמה, נזקק הצבא הסוביטי ל-20 דיביוזיות בקירוב, לדיכווי המרד בהונגריה. ברור כי דיכווי של המרד היה בלתי-אפשרי — טוענים המטיפים לאסטרטגיה גרעינית — אילו נגזר על הכוחות הסוביטיים לעמוד בה-בשעה אף בפני סכנת הפעלתם של כלי-זיון גרעיניים כנגדם.

• מלחמה גרעינית תסבך את חישובי התוקפן, ולו רק על שום היותה אורח-לוחמה בלתי-מוכר. לברית-המועצות ולסיון הקומוניסטית, "מומחים" רבים בלוחמה "מקובלת"; אולם אשר למלחמה גרעינית, החישובים הם תיאורטיים. תדיר

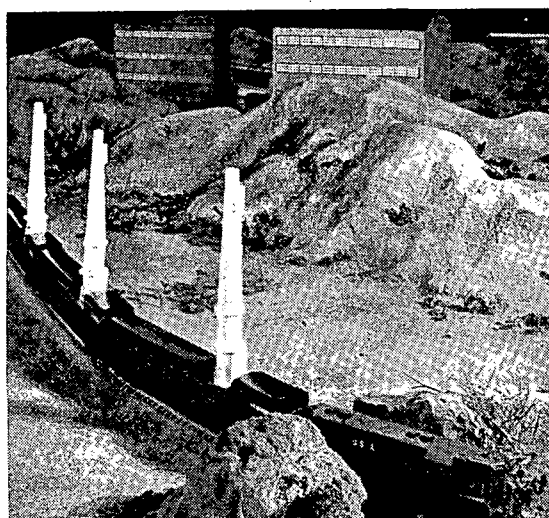
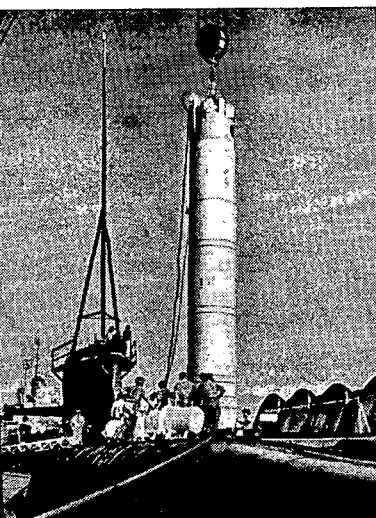
שלושת ביטויי ה"הרתעה-הניידת" באסטרטגיה האמריקנית החדשה

בצד הפתרון שהחלו נוקטים בו מזה זמן מה לאבטחת בסיסי הטילים האמריקניים בפני סכנת הרעשה "טילית" פתאומית, אשר תשחק את כוח ההרתעה הגלום בהם — הסתמן בשנה-שנתיים האחרונות מענה נוסף ורבי-אפשרויות: הניידות. מענה זה מבקש את האבטחה בעצם עובדת תנועתו של הטיל, שאינה מאפשרת חישוב-מראש היכן ימצא בעת ההתקפה. ושלושה גילויים עיקריים למענה זה:

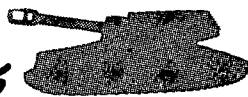
1. הטיל "סקיי-בולט" הנישא במטוס

2. הטיל "מינוטמאן" הבין-יבשתי מוסע-הרכבת

3. הטיל "פולריס" המוצב בצוללת

אסטרטגיה מקובלת

במלחמה גרעינית. מאחר וכליזין גרעיניים מאפשרים השגת הרס רביותר מזה הנגרם ע"י חומרי-נפץ "מקובלים" — על כל "יחידת-מחיר" נתונה — הרי שההישענות עליהם פותחת בפני מדינות החלשות יותר מבחינה כלכלית פתח, שבאמצעותו ניתן יהא "לתקן" לטובתן את המאזן-האסטרטגי, ביתר קלות משיכולות היו לעשות זאת באמצעות כוחות "מקובלים". ניתן לשער כי נגיע לירי מצב שלא תהא בו עוד חשיבות אסטרטגית לכל תוספת של עצמת-נפץ העלולה להיות מופעלת כלפי כל יעד או אזור נתון, מעבר לזו הקיימת כבר בעין; משנגיע ל"נקודת-רויה" זו — אפשר ועדיין פותח בנשק גרעיני התפוך לחסרת-משמעות. זאת ועוד: כליזין גרעיניים מעניקים "פרס-עידוד" להתקפת-פתאום ול-מבקע-רפתע — ולא לה מגן הרבה יותר מאשר התוקף. לפי דעה זו תביא, איפוא, ההסתמכות על אסטרטגיה גרעינית לירי אורח-התנהגות המעניק גמול לאותן תכונות בהן מצטיינים דוקא תוקפים-בכוח.

לדברי סניגוריה של האסטרטגיה ה"מקובלת" יודעו לה היתרונות דלהלן:

◆ טמון בה מיטב הסיכוי להגביל כל התנגשות העלולה לפרוץ.

◆ היא תשתמש על הצד הטוב ביותר בפוטנציאל התעשיתי של ארה"ב. היות ועצמת-ההרס של כלי מכלי-הזין ה"מקובלים" קטנה היא יחסית, ניתן יהא לנחול נצחון אך עלידי מאמץ-יצור ניכר, השם את הדגש על סוגי-הזמן המיוחדים של ארה"ב. בעת-ובעונה אחת יתנו המקצב האטייח-סית של מבצעי-המלחמה (בהשוואה עם מלחמה גרעינית, לפחות) — והצורך בתצבור מלאי-אספקה לפני כל התקדמות חדשה, את מירב האפשרות לנסות ולהגיע לידי ישוב הסכך-סוך בדרך מדינית.

◆ הגנה "מקובלת" מספקת את האמצעים הטובים ביותר למניעת כיבושן של מדינות הנחונות לסכנת-פלישה. אותה תפיסה של קר-חזית נעדרי-אגפים, זו שהמטיפים לאסטרטגיה גרעינית מבקשים לנוטשה, תיחשב, אלינכון, עלידי מדינות נתונות-בסכנה כערוכה הטובה ביותר לבטחונן. השחרור, מקץ-זמן, יהא לגביהן תמיד סיכוי מושך-פחות מן ההגנה עליהן בפני פלישה.

◆ אם יופעלו כליזין גרעיניים, על אף הכל — הרי שתוטל אשמת ייזומה של מלחמה מעין זו על המדינות הקומוניסטיות.

המטיפים לאסטרטגיה "מקובלת" משיבים לדברי המחייבים בטענה שההחלטה להשתמש בכליזין גרעיניים אינה עולה בקנה אחד עם עצם-התפישה באשר להגבלת מלחמה. בהצביעם על תרגילים צבאיים שנערכו בשיתוף נשק גרעיני, מדגישים הם כי תוצאתה הבלתי-נמנעת של מלחמה גרעינית תהא השמתו של אזור-הקרוב ודילולה החמור של האוכר-לוסיה. שום מדינה לא תאבה למצוא עצמה מוגנת במחיר אשר כזה. אפילו מלחמה גרעינית "מוצלחת" תספק, איפוא, נימוק שאין-עליו-מענה לסחיטה סוביטית בעתיד.

יתר על כן — סבורה אסכולת-מחשבה זו — משיופעלו אי פעם כליזין גרעיניים עשוי להישלח כל רסן. אף לגבי מלחמה "מקובלת" — לא-קל יהא לקבוע תחומים וסייגים. ואילו כליזין גרעיניים, מעצם זרותם, סופם שיהפכו משימה זו לבלתי-אפשרית כמעט. עצם העובדה כי קיים עתה, "סולם רצוף" של כל שלבי עצמות-ההרס בתחומי הנשק הגרעיני — מן הנמוכה ביותר, הגובלת בעצמת-הנפץ המירבית של מטען-חנ"מ, ועד לעצומה ביותר (עובדה המוזכרת כה תכור פות עלידי מצדדי האסטרטגיה הגרעינית, לביסוס טענתם) — עצם-העובדה כמהו כנימוק נגדם, מפי אלה החולקים על עמדתם. אם כה קשה היא מתחת הקו המפריד שבין כליזין גרעיניים "קטני-עצמה" לבין כליזין גרעיניים "רבי-עצמה", ואם תלוי הדבר כה נחרצות באורח בו יופעלו — כי אז יהא לחסרת-משמעות כל מאמץ לתחום תחומים עפ"י שיעור-הנפץ המבוטא בכך-וכך טונות חומר-נפץ "מקובל". הפיתוי להשתמש בכליזין הרסניים עוד יותר, יהא, איפוא, פיתוי מכריע.

המטיפים לאסטרטגיה "מקובלת" מטילים ספק לא רק באפ-שרות הגבלתה של מלחמה גרעינית, כי אם אף ביעילותה של הטקטיקה הנחשבת כתואמת אותה. הם טוענים כי פלגות קטנות — ותהא אשר תהא עצמת-האש הגרעינית שלהן — תהיינה פגיעות ביותר להטרדה, ואף לתבוסה, ע"י כוחות "מקובלים". בעמדתן בפני יריב המצויד ביכולת משני הסוגים, גרעינית ו"מקובלת" כאחד — כמעט ודאי הוא כי תהא ידן על התחזותה, לפי שבמידה מרובה תהיינה הן חסרות-מגן כנגד חבורות-פשיטה "מקובלות" קטנות. כליזין גרעיניים — כך טוענים הם — אינם תחליף לכוח-אדם. נהפוך הוא — מחמת שיעור-השחיקה הגבוה שבה, תדרוש מלחמה-גרעינית, מן הסתם יותר ולא פחות, כוח-אדם.

ולבסוף, חשיבות הפוטנציאל התעשיתי של ארה"ב תפחות

הויכוח

גרעיניים הנו בגדר עבירה לקידמה — עומדים אלה המשוכי נעים בעומק נפשם כי עצם הדין בגלגוליה ומידותיה השורנים של לוחמה-גרעינית כמוהו כפגיעה במוסר. טענות — "skill" — בלע"ז.

אחד הקשיים במציאת פתרון מוסכם לנימוקים ולנימוקי-נגד אלה כרוך בהיות להטם המוסרי של המתוכחים מערפל לעתים את טבע הבעיות, ואף גורם להם תכופות שיטענו טענות מוגזמות: מול אלה הסבורים כי ויתור על כליזין

אשר עיון מדוקדק יותר היה מוצאן לפחות ככלתי-מדויקות, אם לא כמוטעות ממש — סופן כי הועלו לא-אחת למדרגת „עיקרי אמונה“.

דרך משל: נאמר תכופות כי מלחמה-גרעינית לא תוכל להיות מוגבלת, מאחר ואף לא אחד משני הצדדים יראה עצמו מובס בטרם פנה אל כליזיון גדולים-עודי-יותר. אכן, מצויים לא-מעט טוענים-של-ממש לדאגה באשר לאפשרות הגבלתה של מלחמה גרעינית. אולם הטענה כי אף לא אחד מן הצדדים יהא מוכן לקבל דין תבוסה — טיבה שמרמות היא משום-מה, כי מוטב להיות מנוצח במלחמה „מקובלת“ מאשר במלחמה „גרעינית“. נראה הדבר כסביר וכמצויאיתי יותר, כי ההחלטה בדבר אפשרות הרחבתה של אותה מלחמה, תהא תלויה בערך המיוחס ליעד שבעטיו היא מתנהלת לאין ערוך יותר מאשר לכלי-הזיון המופעלים להשגתו של אותו יעד. כלל לא ברור מפני מה עשויה מדינה להיות נכונה יותר לקבל את מפלתה במלחמה „מקובלת“ מאשר במלחמה גרעינית. יהיו אשר יהיו הקשיים הטכניים שבהגבלת מלחמה גרעינית, אין הטענה המדינית שמלחמה כזו הופכת את התבוסה לדבר-שאינן-לקבלו, עומדת במבחן ההגיון.

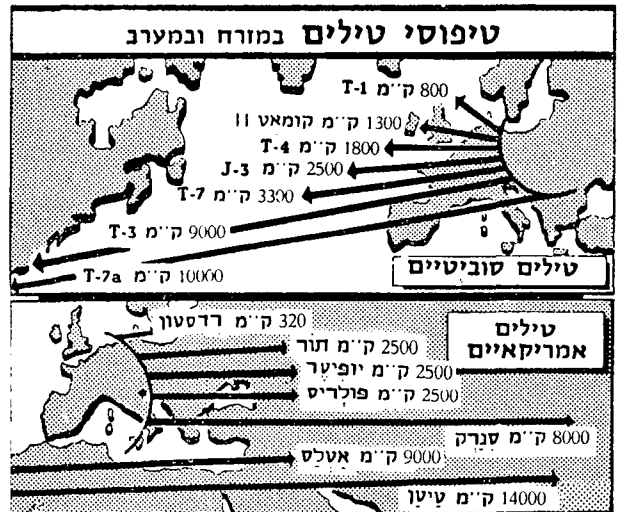
של כלי-הנשק ה„מקובלים“. כליזיון גרעיניים שאינם הרסניים יותר מכלים „מקובלים“ — לא יהיו שוים, ודאי, את הסיכון המוגבר של מלחמה „עולה-בסולם“ (דהיינו, של עליה גוברת והולכת בסולם שלבי-עצמת-ההרס), סיכון הכרוך באורח-לוחמה שאין אנו רגילים בו.

מפח-הנפש אשר בויתכח מעין זה נגרם לרוב על-ידי העובדה כי הצדק הוא גם עם המצדדים באסטרטגיה גרעינית וגם עם אלה המתנגדים לה. שהרי מקורם של חילוקי-הדעות הוא בנקודת-הראות ממנה משקיפים הם על הבעיה. בהשקיפם על הבעיה מנקודת-הראות של הרתעה — טוענים סניגוריה של האסטרטגיה הגרעינית כי כליזיון גרעיניים הם הערובה היעילה ביותר למניעתה של התלקחות מלחמתית; אך בשקלם את ניהול המלחמה למעשה מעוניינים מתנגדי האסטרטגיה הגרעינית, מעל-לכל, בהפחתת פגיעהם של מבצעים צבאיים ובהגדלת האפשרות לחזות מראש את מהלכם. עצמת-ההרס של כל אחד ואחד מכלי-הזיון, ואי-הודאות אשר באורח-לוחמה בלתי-מוכר (תכונות, הנחשבות — ובצדק — כמחזקות את ההרתעה) יכולות להחשב, באותה מידה של הצדקה, כגורמים הפועלים נגד הגבלה בת-ממש של אופני ניהול-המלחמה.

חלק נכבד מן הויתכוח נסוב, איפוא, על השאלה: מה יש להדגיש — את ההרתעה, או את האסטרטגיה בניהול-המלחמה. מובן מאליה כי הדגשת-יתר של עצמת-ההרס הצפויה עלולה לשתק את כוח-הרצון להתנגדות לתוקפן; אולם דאגת-יתר לפיתוח אסטרטגיה „שניתן לסובלה“ לצורך ניהולה של מלחמה, עשויה להקטין, מצדה, את הסיכון שבחוקפנות עד למידה בה יהיה הוא בבחינת עידוד התוקפנות, ודאי שהאיום בהרתעה צריך שיהיה כזה שניתן יהיה להאמין בו; אך החיפוש אחרי צורות-הרתעה מעין אלו (אשר הסיכוי כי ישתמש בהן המתגונן, יתקבל גם על דעתו של התוקפן בכוח) — אסור שיקטין את העונש-הצפוי, עד לנקודה בה אין עוד לראותו כעונש שאינן-להסתכן-בו. מאז ימיה-ביניים מבליטה תדירותן של מלחמות את הקושי שבהשגת גורם-הרתעה מספיק באמצעות כליזיון „מקובלים“ בלבד. מאידך גיסא, אורח-הפעולה המגביר את אי-הודאות של היריב באשר לאופי ההתנגשות הצפוי, טיבו שירפה — בדרך כלל — את ידי התוקפנים. ברם, אם תפרוץ מלחמה, בין אם במקרה ובשוגג ובין אם בשל חישוב-מוטעה, עלולה אותה אי-ודאות עצמה להכביד עד-מאוד על הגבלת המלחמה.

לפני שנים אחדות הטיף כותב שורות אלה לאסטרטגיה גרעינית. בעת ההיא נראה היה כי גורם-ההרתעה התכליתי-ביותר לכל תוקפנות סינית-סובייטית ניכרת, טמון בידיעה שארצות-הברית תפעיל כלי-נשק גרעיניים מן הרגע הראשון ממש. אסטרטגיה גרעינית נראתה אז כצופנת בחובה את מיטב הסיכוי לעמידה כנגד כוח-האדם הסיני-סובייטי וכערובה להפעלה תכליתית-ביותר של יכולתה התעשיתית העדיפה של ארה״ב.

הצורך בכוחות המסוגלים לנהל מלחמה גרעינית מוגבלת — עודנו שריר וקיים; ברם, כמה התפתחויות שינו בינתיים את דעתי לגבי הדגש היחסי הצריך להיות מוטל על כוחות „מקובלים“ לעומת כוחות גרעיניים. ואלו הן אותן התפתחויות: 1. חילוקי-הדעות בקרב מערך-הכוחות-המוזינים של ארה״ב

מאידך גיסא, מבקשים תכופות להצדיק נקיטה באסטרטגיה גרעינית על-ידי „סולם“ של כלי-הזיון העומדים לרשותה. כלי-הזיון הגרעיניים הקטנים-ביותר — כך אומרים — הרסניים עתה פחות מאשר רבייה-העצמה שבין הכלים „המקובלים“. אין עוד סיבה טכנית, לפיכך, להרתע מלוחמה גרעינית, אף קיימות כל הסיבות להשתמש בטכנולוגיה ה„מתקדמת“ ביותר של ארה״ב. אולם, המאמץ להשתית תפיסה-אסטרטגית „גרעינית“ על העובדה כי ניתן עתה להתאים ולבחור כלי-זין גרעיניים — להפעלה „מבחינה“ (דהיינו, לא כהרס סיטוני, אלא אך כנגד מטרות מסוימות, מוגבלות ומפורשות), ודאי שמרחיק-לכת הוא מדי, שהרי המניע העיקרי להשתמש בכלי-זיון גרעיניים הנו, ככלות הכול, עצמת-ההרס העדיפה שלהם — ומשקלם הקטן-יותר בהשוואה לכוח-הנשק המקביל

וזריסת מטרות טקטיות העשויות להשפיע על מבצעי־קרקע, לרבות מרכזי תחבורה וקשר; הצי מעונין בראש־שורה במחיסולם של מתקני־נמל; ואף בתוך כל אחת מזרועות אלה עצמן חסרה תכופות דוקטרינה מפורטת, ברורה ומגובשת. „פיקוד־האוויר־האסטרטגי“ ו„חיל־האוויר הטקטי“ כמעט ודאי ומפרשים הם באורח שונה את טיבה של מלחמה־גרעינית־מוגבלת. מאחר ומנשבים, כרגיל, את חילוקי־הדעות בענין מטרות־לפגיעה על־ידי עריכת פעולה חשבונית של חיבור (לכל זרוע צבאית ניתנת הרשות להשמיד את שנראה לה כחינוי לביצוע משימתה) — הרי שמלחמה־גרעינית־מוגבלת, המנוהלת באורח זה, יתכן מאוד ולא תהא שונה כלל ממלחמה כוללת, שלוחת־כל־דבר, ברם, אורח זה של ניהול מלחמה היה, בדיעבד, גורע לפחות מאותן תכונות עצמן במעשינו — היד הבוטחת, דק־החשבון ושנינות־הטכסיס — תכונות שתהיינה חיוניות ביותר לגבי ארה״ב במבצע שבו היא תלוי הכל ביכולת להוסיף־ולשלוט במהלך המאורעות.

ובעלות־בריתה, אודות טיבה של מלחמה־גרעינית מוגבלת; 2. גידולו של אוצר־הנשק הגרעיני הסוביטי וחשיבותם הגדלה־הולכת של הטילים ארוכי־הטווח; 3. השפעתו של המ״מ בענין פיקוד־הזין.

הראשון בשיקולים אלה — מעורר ספקות בשאלה: האם נדע כיצד להגביל מלחמה גרעינית. השני שבהם — משנה את משמעותה האסטרטגית של מלחמה־גרעינית. השלישי — משפיע על המסגרת שבה היא על כל אסטרטגיה שהיא לבוא לכלל הגשמה, אף קובע את מחירה המדיני.

בעוד שניתן לעצב, להלכה, דגם תיאורטי של מלחמה־גרעינית מוגבלת, עומדת־בעינה העובדה כי חמש־עשרה שנים לאחר תחילתו של עידן־הגרעין טרם הושגה תמימות־דעים כללית לגבי דגם כלשהו מעין זה. לא יתכן אף להשיג מאת מערך־הכוחות־המזוינים של ארה״ב הגדרה ברורה לכך מה כלול במושג „מלחמה גרעינית מוגבלת“. חיל־האוויר רואה במושג זה את השליטה על מרחב אוירי מוגדר; הצבא רואה כחינוית

ז'אית ז'אלות־הזרית

כת של מטרות־לפגיעה כמלחמה „מקובלת“ — ובדרך זו לגרום למספר אבידות עצום ורב — יהפוך לפיתוי שקשה יהא לעמוד בפניו. קצב המבצעים עלול להיות מהיר־מדי ולא להעניק אף את אותן אפשרויות המשא־ומתן. כל אחד משני הצדדים יפעל „באפלה“, ללא תקדימים שינחוהו, ואף תוך הבנה בלתי־מספקת, בהכרח, לגבי מגמותיו של יריבו — ושלא אף של־רעצמו... הקו המפריד שבין שני סוגי־היטוד — בין נשק: „מקובל“ לבין כלים גרעיניים — מופר יותר לכולם, ועל כן נקל גם יותר לקיימו (כמובן, בתנאי שיהא הרצון לעשות כן) — מאשר לקיים כל אבחנה שרירותית שהיא בתוך „סולם“ כללי־הזין הגרעיניים. אי־ודאות זו לגבי הקו המפריד של ההבחנה עשויה, אמנם, להגביר את מידת־ההרתעה, אך היא אף עשויה להגדיל את הסיכונים הכרוכים בהתנגשות־מזוינת — במקרה שגורם־ההרתעה ייכשל.

שיקולים אלה מתחזקים עקב התמורות האסטרטגיות שנגרמו על־ידי מציאתם של „תקופת השפע הגרעיני“ והטיל ארוך־הטווח. כאשר היה החומר־הגרעיני נדיר יחסית, אפשר היה להאמין כי כל־יזין גרעיניים טקטיים יעניקו למערב יתרון במלחמה מוגבלת. בתנאים של מחסור גרעיני היה על ברית־המועצות לבחור; היא לא יכלה לקדם את פיתוח כוח־התגמול הגרעיני שלה — מחד — ולצידו בה־בשעה את כוחות־הקרקע שלה לקראת מלחמה גרעינית — מאידך. כל בחירה שלה היתה מרפה אחד מסוגי־כוחות אלה. מכיון שהחלטת ההגינות לגבי ברה״מ היתה לתת זכות־קדימה לכוח־התגמול — סבורים היו בעת ההיא, כי אפשר יהיה להשתמש בכל־יזין גרעיניים טקטיים על מנת לאזן את העדיפות הסוביטית בכוחות „מקובלים“.

בינתיים הוכפל זנתרבה אוצר־הנשק־הגרעיני הסוביטי. מן ההכרח היא עתה לנהל אסטרטגיה גרעינית כנגד יריב שוה־

חילוקי־הדעות בין הזרועות השונות של הכוחות האמריקניים חוזרים־ונשנים אף ביחסים שבין ארה״ב לבעלות־בריתה. מעטות הן בעלות־הברית של ארה״ב שברשותן כל־יזין גרעיניים. אותן בעלות־ברית שמצויים ברשותן כלים אלה הדגישו את גורם התגמול — ולא את הצד הטקטי — שב־לך חמה־גרעינית. דעת־הקהל במרבית המדינות הנמנות על בעלות־בריתה של ארה״ב גויסה כנגד הנשק הגרעיני על־ידי גורמים מגורמים שונים. גישות כאלו, מצדן, מחזקות עתה על־ידי המגמות הנוכחיות במשא־ומתן על פיקוד־הנשק. בנסיבות אלה, יגדל־יולך הקושי בעיצוב דוקטרינה אסטרטגית וטקטית מתואמת, שתתקבל על דעת בעלות־הברית בכללותן, ושתקיים לנוכח לחץ סוביטי, מתוך שכנוע־פנימי ובאורח שישכנע אף כל־פירחון. דבר זה מעורר ספק בשאלה: יהיו למערב הידע — וההעזה — הדרושים להטלת הגבלות בניהול־מלחמה. אם ישען המערב אך ורק על אסטרטגיה גרעינית, תהא גדולה מידת פגיעותו לסחטנות גרעינית — גם לפני פרוץ פעולות־האיבה וגם במהלכן.

ודאי, כל קביעה המגבילה אופני ניהולה של מלחמה — שרירותית היא, במידה מסוימת, יש לשער כי מצויים חילוקי־דעות ידועים אף לגבי טיבה של מלחמה „מקובלת“ מוגבלת. הבעיה כיצד להבהיר את כוונתך ליריבך, תוך־כדי התנגשות מזוינת, תשאר בעיה קשה, יהא אשר יהא אורח־הלחמה הנקוט; אולם דבר זה אך מגדיל את חשנות הצורך בכך, שאותן הגבלות שיעשה הנסיון לקיימן, תהיינה מוכרות מראש במידה מתקבלת־על־הדעת. ברם, קשה יהיה יותר להגביל מלחמה גרעינית — אף בכונות הטובות ביותר משני הצדדים — מאשר מלחמה „מקובלת“. מאחר ושום מדינה לא נתנסתה עדיין בשימוש הטקטי בכל־יזין גרעיניים, קיימת אפ־שרות ניכרת של טעויות־בחישוב. הפיתוי להשתמש באותה מער־

ציד. במסיבות אלה, שוב נעשים מספרי-כוח-האדם חשובים. מחמת הרסנותם של כלי-הזין הגרעיניים עלול שיעור האבידות ביחידות הלוחמות להיות גבוה. הצד שיהיו לו אנשי-תחלופת רביס-יותר, יהא איפוא בעל הסיכוי לצאת מכך כשידו על העליונה. הדעה, שהיתה רווחת, כאילו עשויים כלי-זין גרעיניים לשמש תחליף לעדיפות מספרית, איבדה חלק ניכר מתוקפה.

פיתוחם של טילים הבליט את בעייתיה האסטרטגיות של מלחמה-גרעינית-מוגבלת. כל עוד שימשו מטוסים כאמצעי שיגור, ניתן היה לשוות לנגד עינינו שליטה-באוויר מעל לאזור-המערכה, כדוגמת נסיונה של ארה"ב במלחמת-קוריאה; יומן טקטי בהפעלת כלי-זין בתוך אזור-הקרב אף עשוי, אולי, להוביל אל נצחון בשדה-המערכה הגרעיני. ברם, ככל שכוחות-הטילים גדלים-והולכים משני הצדדים, וכשאפילו מטוסים מצוידים עתה בטילים לטוח-בינוני, להרעשת מטרות-קרקע — פותחת-ההולכת אפשרות כזו בהתמדה. ראשית, דומה שאין עוד הכרח להטיל כוחות גרעיניים גדולים אל תוך אזור-הקרב, מאחר ואפשר לשלח כלי-זין גרעיניים — ובמדויק — ממרחקים ניכרים. ומה שחשוב מזה: הדרך היחידה להשיג מה שנחשב היה בעבר כ"עדיפות אוירית", אינה עתה אלא

השמדתם של רוב טילי-לטוח-בינוני-ולטוח-ביניים של היריב. קשה לישב מבצע אשר כזה עם נסיון להגבלת פעולות-האיבה; אולם, אם האזורים שבהם מוצבים טילים אלה הופכים למעין "ערי-מקלט", הרי דומה כי תוצאה בלתי-נמנעת כמעט ממלחמה גרעינית "מוגבלת", יהא הקפאון. מובן מאליו כי אין להפחית בהערכתה של תוצאה מעין זו. תוקפן אשר יידע בודאות כי תיבלם התקפתו — יש לשער כי יירתע. הקושי טמון כאן בהשמת אזור-המערכה, השמה אשר תהיה מחירו של הקפאון שיושג.

אכן, במצבים מסוימים עשוי הדבר להועיל לגושה-קומוניסטי, אם יאות לבסוף ל"סטאטוס קוו אנטה" (דהיינו: לקיום אותו מצב אשר היה לפני המלחמה). כסיום למלחמה המכחידה, בינתיים את האזור שעליו נטושה המחלוקת. אם תגרום התקפה סוביטית על גרמניה-המערבית להשמת הרפובליקה הפדראלית, כי אז תזכה ברית-המועצות להישג ניכר — אפילו תציע, בשלב מסוים של הלחימה, להיסוג אל נקודות-ההתחלה שלה. השמת גרמניה יכול שתהווה במקרה זה, אמצעי לשכנוע כל שאר האזורים שהסכנה מרחפת עליהם, כי אין טעם ותכלית בהתנגדות. התקפה "בלתי-מוצלחת" מעין-זו עשויה להבטיח, אולי, הצלחתה של כל סחטנות סוביטית עתידה.

אסטרטגיה ופיקוח-הנשק

שבייחוס מלחמה גרעינית על שכמו של "הצד השני". אף במקום שבו נבצר יהא מהם לעמוד בפני כל קנה-מידה אפשרי של התקפה חזקה עליהם — יאלצו הם את התוקפן לבצע מבצעים צבאיים מעין אלה אשר לא יותירו עוד ספק לגבי מטרות הסופית. בדרך זו יעשו לפשוטה יותר, מבחינה מדינית ופסיכולוגית, את ההחלטה (העשויה להתקבל בסופו של דבר), לאחוז בכלי-זין גרעיניים, בנתנם בריבונות את השמות וההזדמנות לישב את הסכסוך בטרם יינקט צעד זה.

רבות מן ההנחות בדבר אי-אפשרותה של הגנה "מקובלת", ובענין "שפעת-הקלגסים" של כוחות-האדם אשר לגוש הקר מוניסטי, מוטעות הנן או מופרות. גם מבחינת כוח-האדם הכולל העומד לרשותו וגם מבחינת הפוטנציאל התעשיתי, עדיין עדיף העולם-החופשי על הגוש המזרחי. לוחמה "מקובלת" נושאת פנים להגנה; וצודקים אלה המעירים שאילמלא פיתוח הנשק הגרעיני היתה ההגנה מגיעה זה-מכבר לעליונות על ההתקפה. אף במלחמת-העולם השנייה נדרשה מן התוקף, בדרך כלל, עדיפות בשיעור שלושה לאחד.

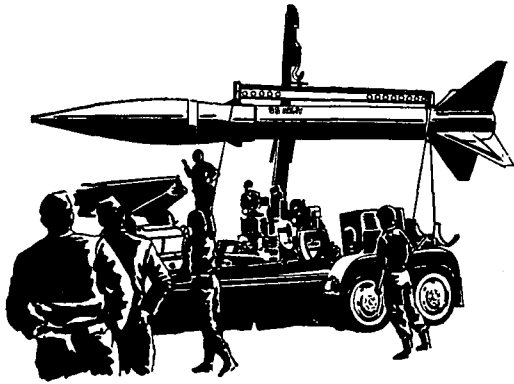
אכן, באזורים אחרים (שמחוץ לאירופה) מורכבת הבעיה יותר. במה שקרוי "האזורים האפורים" ("לא שחור ולא לבן") של המזרח-התיכון ודרום-מזרח אסיה יכול הגוש הקומוניסטי לרכז את כוח-האדם שלו ואת ציודו כנגד מדינות החלשות-יותר, ומאחדות-פחות, מאשר מדינות הקהיליה הצפון-אטלנטי-טית. מאידך גיסא, מהווים אזורים אלה אף את אותם חלקי

* מושג, שקנה לו מהלכים בימי מלחמת-קוריאה כאשר השתמשו בו לגבי שטחיה הסיניים של מנג'וריה, מעבר לנהר יאלו, בהם נמצאו בסיסי-מטוסים שפעלו בקוריאה — אך שנאסרו על כוחות-האוויר האמריקניים לפגוע בהם. — המער.

תהא זו אילולת להתעלם, לבסוף, מהשפעתו של מהלך המר"מ בענין פיקוח-הנשק על האסטרטגיה. בכל ועידה וועידה הוצגו כלי-הזין הגרעיניים כסוגיה נפרדת — אף הוקעו ככלי-זין של הרס סיטוני בלא כל אבחנה שהיא באשר לסוגם או לצורת-המנגנון שבאמצעותו יופעלו. כל המדינות העידו על עצמן כי משאלתן היא לראות בבוא עתו של פירוק-נשק גרעיני. הפסקה בניסויים גרעיניים עומדת בעינה מזה שנתיים, ויתכן כי ייחתם בענין זה הסכם רשמי. מר"מ נוסף בעתיד, כמעט ודאי הוא, שיחזק מגמת-התפתחות זו. כתוצאה מכך ילכו ויתרבו המעצורים הנפשיים כנגד השימוש באותם כלי-זין עצמם, עליהם השתית המערב את כל מדיניותו הצבאית. תהינה אשר תהינה תוצאותיו האחרות של איסור על ניסור יים גרעיניים, הרי יגביר איסור כזה לאין-ערוך את אי-הרצון, החזק כבר בלאור-הכי, להשתמש בכלי-זין גרעיניים במלחמה מוגבלת.

גורמים אלה יצרו מצב עדין ביותר — אם יוסיף הגוש-המערבי להישען בראש-וראשונה על אסטרטגיה גרעינית. ככל שיגבר-וילך הלחץ למניעת שימוש כלשהו בכלי-זין גרעיניים כן יגדל הפער שבין מדיניות-ההרתעה של ארה"ב — לבין יכולתה הצבאית ונכונותה הפסיכולוגית; פער, שחזקה עליו כי ישמש פיתוי לתוקפנות. מן ההכרח, איפוא, שהשנים הבאות תחזינה בחיזוק ניכר של הכוחות המקובלים של העולם-החופשי. אם יהיו כוחות אלה חזקים די-צורכם על מנת לבלום התקפות סוביטיות "מקובלות" — כפי שעשויים הם להיות חזקים-דיים באזורים רבים כגון אירופה, למשל — כי אז יוכלו הכוחות ה"מקובלים" להעתיק את המעמס והסיכון

„מקובלים“ מספיקים, יופעלו נגדו, למעשה, כלי-זינון גרעיניים. איראן תעמודנה לפני המערב שלוש אפשרויות, כנראה: להיכנע; לאסור מלחמה „כל-כוללת“; או לנסות ולנהל מלחמה-גרעינית מוגבלת. אם יסרב המערב להיכנע — וכניעה במסיבות כאלה תגרום לכך, שלעולם יהא צפוי לסחטנות גרעינית — הרי שתיוותר לו הבחירה בין מלחמה „כל-כוללת“ ומלחמה-גרעינית-מוגבלת בלבד. מלחמה „כל-כוללת“

תלך ותהפוך לחסרת-טעם יותר-יותר, ככל שיתפתח ויתקדם עידן-הטילים. לפיכך, ניתן יהיה להוסיף ולשמר מלחמה „מקובלת“ בתוך הסייגים הקובעים את אופיה ה„מקובל“, אך ורק אם יקיים המערב, בצד כוח-התגמול שלו, גם יכולת נאותה לניהול מלחמה-גרעינית מוגבלת. הכרחי הוא כי יבין התוקפן שיש ביכולתו של המערב להעמיד כנגדו את שוה-הערך של כל תוספת-כוח, בין אם גרעינית ובין אם „מקור בלתי“, שעלול התוקפן להוסיפה על כוחו הקיים זה-כבר. הכרת עובדה זו תגרע מן הדחף העלול להניע לפתוח בפעולה תוקפנית; ובמקרה שלא תשיג ההרתעה את תכליתה, הרי בהכרתו של התוקפן בעובדה זו טמון יהיה מיטב הסיכוי להגבלת פעולות-האיבה.

אפשר, אמנם, לטעון כי קרטיעון זה מפגין את חוסר-ההגיון שבהישענות רבה-יותר על כלי-זינון „מקובלים“, נשק גרעיני — אי-אפשר לו שלא יהא נוטה, בסופו-של-דבר, לטובת צד זה או אחר משני הצדדים. אם יטה לטובת המערב — הרי ששומה עליו להשתמש בו, ואילו אם יעניק יתרון לגוש הקומוניסטי — ודאי הוא כי ישתמש בו הלז. אלא שאין מצב-הדברים חייב להיות כך, בהכרח. כל אימת שעדיפותו של אחד הצדדים לא תגדל בשיעור מכריע, אפשר מאוד כי הסיכון-המוגבר הכרוך באורח-לוחמה בלתי-מוכר יהא שקול כנגד ה„רנח“ הצבאי-גרידא.

היחס שבין יכולת-לוחמה „מקובלת“ לזו הגרעינית הנו יחס עדין ומורכב. אם מתכוונים האמריקנים ברצינות להישען במידה רבה-יותר על כוחות „מקובלים“, חייבים הם לבדוק מחדש רעיון שנעשה כמעט למושכל-ראשון במערכת-הכוחות-המוינים של ארה״ב: הרעיון, כי ניתן לצייד ולאמן את כוחותיהם הצבאיים כיחידות דרתי-כליתיות, המסוגלות לאסור גם מלחמה גרעינית וגם מלחמה „מקובלת“, לתפיסה זו אחיזה במציאות, כשהמדובר בציי-המלחמה ובחיל-האוויר — או בכל סוגי-כוח אחר, שאינו שרוי במגע מתמיד עם היריב,

העולם בהם גדולים ביותר יהיו העונשים המדיניים על תוקפנות. התקפה על מדינה מתהווה, שזה אך הגיחה לאור העולם, תעורר את חמת כל המדינות האחרות שאינן קשורות בגוש זה או אחר — ובר-בזמן תגרום לגיוס מוגבר של משאבי המערב. יתר על כן, קשיים הנובעים מתנאי הקרקע והתחבורה מגבילים גם שם את מימדי הגייסות אותם מסוגל התוקפן להפעיל למעשה. על הצד המתגונן לדעת כי אי-היכולת להגן על כל אזור ואזור בכוחות שישמרו עליו במישרין — אין בה משום נימוק לחוסר-מעש; וכן, כי אין בכך הצדקה לאי-החזקה באותם אזורים שהחפיו עליהם הוא אפשרי.

לפי האומדן המינימלי, חייב כושרו של המערב למלחמה „מקובלת“ להיות בעל מימדים כאלה, שהגנה גרעינית תיעשה לאמצעי האחרון, ולא לאמצעי היחיד. ואילו המצב הטוב ביותר הוא זה, בו ניתן יהיה לגבור על הכוחות ה„מקובלים“ של העולם החופשי אך ורק באמצעות נשק גרעיני. אין סיבה טכנית לכך שאי-אפשר יהא להשיג מצב דברים זה לכל הפחות באירופה המערבית. קיומם של כוחות כאלה היה מסיר הזדמנויות רבות לזכיתו של הצד הסוביטי ברנחים ובכיבושים אשר יושגו עלידי השימוש באימים בלבד. כוחות כאלה יגדילו את מידת-גמישותה של הדיפלומטיה המערבית, הם אף יאפשרו למערב לשאת-ולתת על פיקוח-הזינו מתוך תחושה של בטחון-עצמי.

אסור להתעלם מכך כי מתוך ראייה כזו של המצב, עלולים להגיע לידי הסקת מסקנות מסוכנות.

חיוני הוא להגדיל את הכוחות ה„מקובלים“ הגדלה מוחשית, ולהישען בעתיד במידה רבה-יותר על אסטרטגיה „מקובלת“, אך בה-במידה חיוני הוא שלא להרחיק-לכת מדי במסקנות אלה. בהשתדלם להוכיח את צדקת ענינם, נתפשו רבים מן הטוענים לאסטרטגיה „מקובלת“ לביטול מעין זה של כל הישענות על נשק גרעיני, או לציור תמונה כה-איזומה של מלחמה אטומית, שכמעט והכשילו את מטרותיהם. שכן, לנוכח יריב שעל אודותיו ידוע כי הוא רואה במלחמה גרעינית דבר שאין כלל גרוע ממנו, הופכת סחטנות גרעינית לנזהר-אסטרטגי שכמעט ומן-הנמנע הוא כי יחטיא את המטרה. כוחות „מקובלים“ לא יביאו כל תועלת אם יהיה התוקפן משוכנע כי יוכל לכפות כניעה עלידי מה שיאיים בשימוש בכלי-זינון גרעיניים. דגש חזק-יותר על הגנה „מקובלת“ מושתת על ההנחה שתוקפן לא יוכל לקוות ליתרון-לעצמו לא מאיום במלחמה-גרעינית ולא מלחמה-גרעינית בפועל. ככל שעדיפה מלחמה „מקובלת“ משימוש בכלי-זינון גרעיניים — כן עדיפה מלחמה-גרעינית מוגבלת, ממלחמה שלוחת-רוסן.

כוחות „מקובלים“ יש לראות לא כתחליף ליכולת ניהולה של מלחמה-גרעינית מוגבלת, כי אם אך כהשלמה לה. מול אויב המצויד בכלי-זינון גרעיניים, יהא זה מעשה-התאבדות להשען אך ורק על נשק „מקובל“. נקיטה בדרך זו היתה, אל-נכון, נותנת לתוקפן אותו דרבון עצמו הנדרש לו על מנת שיבוא לידי הפעלת נשק גרעיני — שיאפשר לו לשטוף את כל אשר לפניו. מלחמה „מקובלת“ ניתן יהא לשמר בתוך התחומים שנתחמו לה, מבלי שתהרוג אל-מעבר להם, אך ורק באם תיראה מלחמה גרעינית ככדאית-ומושכת פחות ממנה. דבר זה מתחוויר שעה שאנו מנתחים את הברירות שתעמודנה לפני המערב — אם, על אף מיטב מאמציו לטיפול כוחות

והנתון, על כן, לפיקוח מתמיד, פחות או יותר, של דרגים גבוהים-יותר. אולם מוטעית היא תפיסה זו באשר למבצעי קרקע: אכן, אפשר לאמן גייסות להשתמש בכלי-זין גרעיניים ו"מקובלים" כאחד, ועליהם לדעת, לפחות, את הצורות הבסיסיות של אבטחה מפני התקפה גרעינית. אך משהוטלו למערכה, מוכרחות היחידות הפועלות למעשה במבצע-מלחמה, לבחור באורח-לוחמה זה או אחר. וזאת לזכור: יש לשער כי לא ניתן כלל לעבור מלוחמה "מקובלת" ללוחמה גרעינית, שעה שהיזמה לכך באה מצדו של היריב. הצד

כתבה העת האמריקני "טילים ורקטות" (מיום 12 בדצמבר 1960) כותב על "דאגתם של המתכננים בצבא בנוגע לפיקוד ושליטה על הפעלת דייוו קרוקאט". שכן, כשכלי-זין גרעיניים זה, הנישא בידי הלוחמים עצמם, נמצא בידיהם של גייסות קרהחזית — קשה למצוא מענה הולם לשאלה: כיצד יקום ע"י הפיקוד הגבוה פיקוח-של-ממש על הפעלתו."

שיפעיל ראשון כלי-זין גרעיניים, הוא שיוכל לפזר את כוחותיו — בעוד שהצד הסומך על נשק "מקובל", חייב יהא להישאר מרוכז, על-מנת לקיים את עצמת-האש ההכרחית. יחידות קרהחזית של אותו צד שיוותר על הנחתת המהלומה-הגרעינית הראשונה תסבולנה כמעט-בודאות אבידות כבדות במקרה שתהפוך המלחמה לגרעינית. אין ההגנה האמתית עליהן טמונה כל-כך בכלי-זין גרעיניים משלהן, כשם שנעוצה היא בעובדה כי מצויות ומוכנות, בטוח-פגיעה יחידות אחרות — יחידות אשר יש ביכולתן לנהל מבצעים גרעיניים. אם יהפכו כלי-זין גרעיניים לחלק בלתי-נפרד מצידודה של כל יחידה — על אף כוונות שני הצדדים — כמעט בלתי-אפשרי יהיה למנוע מלחמה מלחרוג מן התחומים ה"מקובלים". אפילו הכוונה היא להשתמש בכלי-זין גרעיניים אך כאמצעי אחרון — נעשית כוונה זו נבובה, כאשר הגשמתו של צעד כזה (דהיינו הסמכות לענות על השאלה: אימתי עשויים להגיע למצב-דברים מעין זה), הולכת-ומועברת מן המרכז לידי יחידות ומפקדים ברמה נמוכה יותר ויותר. מפקד רגימנט, או אפילו מפקד דיביזיה, אינו צריך להיות הפוסק בסוגיה זו. מפקד זה, שאין תמונת-המצב הכוללת עומדת לרשותו, יעמוד תמיד בפני הפיתוי להשתמש בכל כלי-הזין שבידו. שעה שיהא נתון בלחץ קשה, יצטרך למשמעת-עצמית על-

אנושית על מנת שלא להשתמש בכלי-זין, העשויים לפתור, לדעתו, את הקשיים בהם הוא מתמודד. ככל שנמוכה יותר היחידה בסולם-הפיקוד, כן מוצדק יהא פחות לראות בכל העובר עליה, את אמת-המידה להערכת המצב בכללו. וכבר אירע במלחמות שרגימנטים או דיביזיות הושמדו אף בעיצומו של נצחון כולל.

שימת-לב מרובה הוקדשה בעת האחרונה לשאלת התפשטותו של חימוש גרעיני למדינות נוספות; אלא שהתפשטותם של כלי-זין גרעיניים, "כלפי מטה" — דהיינו: לרמות נמוכות-יותר בתוך הכוחות-המוזינים של ארה"ב — מהוה אף היא יסוד לדאגה. ככל שירבה מספרם של מוקדי-השליטה על נשק זה, כן תגדל האפשרות כי אמנם יופעלו כלי-זין אלה — ולא-דוקא על-ידי מעשה-השגיון של אותו מיור "מטורף", גיבורם של סיפורי-האימים על-אודות אותה מלחמה שפרצה בשוגג — אלא על-פי מיטב-שיפוטו של קצין בר-דעת הנתון-במצוקה והמקבל החלטתו בתוך-תוכה של סערת-הקרב.

קיימת, לפיכך, החלטה, שאילו נקטו בה — היתה משמשת עדות משכנעת, יתר על כל הצהרה שהיא, לרצונה של ארה"ב להטיל דגש רב-יותר על כלי-זין "מקובלים" דוקא: ההחלטה ליצור לצרכי ניהול קרב, פיקודים נפרדים ללוחמה גרעינית מזה וללוחמה "מקובלת" מזה. ניתן יהיה או לאמן את היחידות באופן שתוכלנה לשמש, לפי הצורך, פעם בפיקוד מהסוג האחד ופעם בפיקוד מהסוג השני; אך, לפי סידור זה, משיטלו גייסות למערכה ככוחות "מקובלים" — לא יהיו ברשותם הישירה כלי-זין גרעיניים. ואילו הרתעה — וכן גיהולה של מלחמה-גרעינית — יהיו אזי בידי פיקודים הנפרדים — מאלה של הכוחות ה"מקובלים"; וכלי-זינם של פיקודים "גרעיניים" אלה יועמדו לרשות הכוחות ה"מקובלים" אך-זרק על יסוד החלטה מפורשת בדרג הגבוהה ביותר.

הצורך בפיקודים נפרדים מצביע על כך כי בתוך מסגרת מימדי-הכוחות הנוכחיים אי-אפשר לשבץ גם יכולת לניהול מלחמה "מקובלת". באם לא יושג פיקוח-זין שניתן יהיה לסמוך עליו, כמעט ודאי הוא שיהא צורך בתקציבים צבאיים מוגדלים. מחיר זה — כדאי הוא, אולם אל-לנו לחשוב שהמעבר להישענות רבה-יותר על כלי-זין "מקובלים" אינו מצריך אלא את ההחלטה לעשות כן. כרוכים יהיו בכך מאמצים ניכרים, הן ברוח והן בחומר; והדבר לא יהא זול, אף לא קל.

צ'יפות המשאים

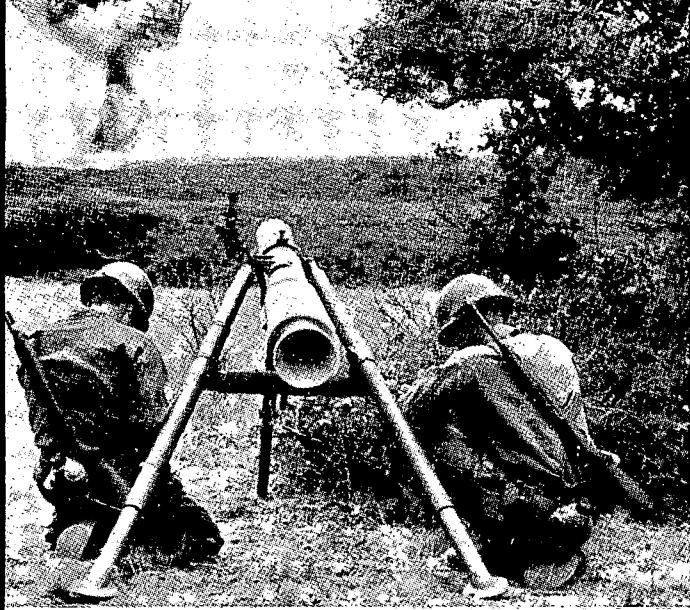

המצויים ברשות האמריקנים בראשית המלחמה. מלחמת קוריאה אינה אלא ההדגמה האחרונה, לפי שעה, ליכולתה של אמריקה להגדיל ולהרחיב את כוחה במהירות רבה-למדי — ובלבד שתהיה לה היכולת לבלום, לזמן-מה, את מביקעו הפותח של התוקפן.

להשקפה זו יש ויש על מה לסמוך. לכלי-זין "מקובלים" עצמת-הרס קטנה-יחסית — אך, עם זאת, מחייבים הם מאמץ-

יש וטוענים כי אסטרטגיה "מקובלת" אינה מחייבת הגדלת הכוחות ה"מקובלים" דוקא. דבריימי ארה"ב יודעים מלחמות רבות בהן, על אף תבוסות שבראשית המלחמה, גברו האמריקנים לבסוף, הודות לעצמתו של הפוטנציאל התעשייתי שלהם. לפי טענה זו יירתע התוקפן — יותר בשל האפשרות שארה"ב תוכל להגדיל ולחזק את כוחה במהלך ההתנגשות, משירתעו אותו אותם כוחות-עומדים, הנכונים-לתפעול,

האמנם לקראת תפעול תקיני בפועל?

„נשק־הרגלים־האטומי לסיוע־ישיר“ מוכנס עתה לשירות ביחידות־הרגלים האמריקניות (וגירסו המוצבת־על־רכב — ביחידות־שריון), ושמו כידוע „דייוו קרוקאט“ (ראה מערכות חוב. קל״ב עמ. 43—40 וכן חוב. קל״ה עמ. 50) אך בריבזמן עובר הכלי החדש סדרת בחנים מעשיים ב„מרכז־הנסיונות לפיתוח־קרב״. תפקידם של בחנים וניסויים אלה הוא לברר את אורחי־התפעול השימושיים והכדאיים ביותר, ולבדוק את גבולות־יכולתם של החיילים־המפעילים בתנאים מציאותיים ככל־האפשר.

בתצלום: צות מפעילי „דייוו קרוקאט“ נבחן במצב העלול להיווצר עם יריית קליע אטומי מתוכו. היריה מתבצעת, כידוע, רק לטוחים מוגבלים־יחסית, עד ל־3 ק״מ, דבר המחריף את בעיות השפעתו של הנפץ־הגרעיני על ראייתם של המפעילים; ועל כן „כובשים הם פניהם בקרקע“ עם רגע היריה.

אין ספק שנודעים לו, להסכם כזה, צדדים מושכים רבים. תהא זו יזמה „מוחצת“ ממש, אם תציע ארה״ב הסכם רשמי לויתור על השימוש בנשק גרעיני — ואולי ייגרם לצד הסוביטי הפסד מדיני רציני אם תידחה ההצעה על ידו. הסכם מעין זה היה מאלץ את ארה״ב להיאבק עם בעיותיה הממשיות של האסטרטגיה ה„מקובלת“ באורח דחוף יותר מכפי שנראה הדבר אפשרי בלעדיו. יתירה מזו: אם יש לראות ויתור הדדי כדבר רצוי, הרי יתכן מאוד שהצהרת־ויתור מערבית חד־צדדית תהיה הצעד הנכון ביותר. להסכם רשמי נודע היתרון שברית־המועצות תצטרך להפר חוזה חגיגי אם תפעיל כלי־זין גרעיניים או תשתמש בסחטנות גרעינית. אך ספק אם יהיו המעצורים שייגרמו לה עקב כך — גדולים יותר מאלה אשר יינצרו על־ידי הצהרת־ויתור חד־צדדית מצד ארה״ב. כל סחטנות גרעינית תשים קץ, ממילא, לויתור האמריקני — לא כל שכן, כל מצב בו יהיו הרוסים ראשונים בהפעלת כלי־זין גרעיניים. בשני המקרים תוטל אשמת השיבה אל ההישענות על נשק גרעיני על ברית־המועצות — בה במידת הבהירות שתתכן במסגרתו של מצב, שיהיה, קרוב לוודאי, בלתי־ברור ודומ־שמעי ביותר. כנגד היתרון הנוסף הקל שבהסכם רשמי דוקא — תהיינה שקולות בהחלט הבהירות והיזמה שתושגנה על־ידי הצהרה חד־צדדית.

ייצור ניכר למדי. על כן מקנה השימוש באותם כלים ערך מוגבר לפוטנציאל התעשיתי של המערב. עם זאת יש להזהר שלא להסיק מעובדה זו מסקנות קיצוניות. בשתי מלחמות־העולם היו לצד בו נמצאה ארה״ב לא רק יתרון פוטנציאל התעשיתי, אלא גם עדיפות עצומה בכוח־אדם. ובכל זאת, על־מנת לנצח נדרשו קרוב לשנתיים של תהליך בנית הכוח ושל מסעות־מלחמה ממושכים; מסעות, שאין אף באימתה של לוחמה־גרעינית כדי להאפיל על הדם הרב שהוקז בהם. היתה מה שהיתה משמעותו של תהליך־גיוס ממושך בעידן הקרוי עתה „עידן הטכנולוגיה המקובלת“. מכל מקום, בעידן הגרעין הופכת נקיטת דרך זו למעשה־הסתכנות מובהק. כאשר בידי שני הצדדים כלי־זין גרעיניים קיימת תמיד הסכנה שיופעלו הללו בניגוד להצהרות — ושמא אף למרות הכוונות. סכנת המלחמה „העולה בסולם“ אינה אלא תולדה של שני גורמים: מהות ההגבלות — ומשך הסכסוך. מלחמה־גרעינית מוגבלת, המתמשכת לכדי יום אחד בלבד, עשויה לאצור בחובה סיכון קטן־יותר של „עליה בסולם“ ממלחמה „מקובלת“, הנמשכת שנה. כפיתוי לתוקפנות עשוי לשמש הסיכוי לנצחונות דרמטיים, אך גם האפשרות שהעולם החופשי לא ירצה, אולי, להסתכן בפתחת מלחמה גרעינית, הכרוכה בתהליך־גיוס ממושך. לפיכך חשובים עתה כוחות־עומדים נכונים לתפעול, יותר מאשר אי־פעם בדבריימי ארה״ב. אין פירושו של דבר שעליהם להיות מסוגלים להחזיק בכל סנטימטר מרובע של כל אזור הנתון בסכנה. אך יש בה, בקביעה זו, כדי להצביע על כך כי הכרחי הוא שיוגן חלק גדול־דין של האזור, על מנת שהממשלות הנוגעות־בדבר תוכלנה לראות בהתנגדות לא רק מחוה דון־קישוטי בלבד; והסיכוי לכך כי עם גמר־המלחמה יחזור המצב לקדמותו, הוא שיהא קרוב דיהצורך — כך, שהתוקפן לא יראה סיכוי ושכר ביצירת עובדה מוגמרת, ואף שלא יוכיח, לאחר מכן, „כושרה־התמד“ שיעלה על זה של יריביו. קיצורו של דבר, הישענות רבה־יותר על אסטרטגיה „מקובלת“ כרוכה בנכור נותה של ארה״ב לקיים כוחות „מקובלים“ — וגם עתודות ניתנות־לגיוס — ברמת־כוונות גבוהה יותר מאשר אי־פעם. לחשוב על אסטרטגיה „מקובלת“־גרידא (כאילו אפשר היה, איכשהו, להוציא מחישובינו את כלי־הזין הגרעיניים!) — הרי זה מסוכן, ממש כשם שמסוכן הוא להוסיף ולהשקיף על נשק גרעיני מנקודת־הראות של אי־הפגיעות האמריקנית — זו, שאינה קיימת עוד.

לשיקולים אלה נודעת השפעה נכבדת על השאלה: כיצד תובהר, ללא שמץ של ספק, החלטה אמריקנית המבטיחה להישען יותר על כלי־זין „מקובלים“. אנשים רציניים רבים הציעו שבמו״מ על פיקוח־הנשק תחתור ארה״ב לקראת ויתור הדדי על יזמת הפעלת כלי־זין גרעיניים; דהיינו, שאף לא אחד משני הצדדים יפתח ראשון בהפעלתם. לפי הצעה זו יהא על ארה״ב לעמוד כנגד תוקפנות קומוניסטית בכוחות „מקובלים“ — ולהפעיל כלי־זין גרעיניים רק נגד התקפה גרעינית. שום החלטה שתהא נחרצת־פחות — טוענים בעלי־דעה זו — לא תוכל להניע את ארה״ב לפתח את הכוחות „מקובלים“ הדרושים ואת דוקטורינת־המלחמה הנאותה. סיכום כזה היה שם קץ לאפשרות של סחיטה גרעינית. הוא אף היה מסיר את סכנת השואה הגרעינית לאלתר.

הטקטי ועל הניידות. הנצחון עליה הושג, לבסוף, רק לאחר התמודדות ממושכת והרסנית — אשר העידה כי לא קל להשיג באמצעות כלי-זין „מקובלים“ אותה ודאות בתבוסת התוקפן, הדרושה להתעתו. פיקוח-הזין עשוי להיטיב מצד דברים זה, אך לא לבטלו לגמרי. אפילו ייוצבו מימדי הכוחות משני הצדדים, לא יקל יהיה ליצב ול„און“ יומן-טקטי וניידות.

בהסתמך על נסיונה של ההיסטוריה, אין כלי-הזין ה„מקובלים“, איפוא, יעילים ביותר לצרכי הרתעה, ומצב-דברים זה עלול אף להחמיר בעידן-הגרעין. תוקפן עשוי לבקש השגת נצחון באמצעים „מקובלים“ — ולהגן על הישגו, לאחר-מכן, בנשק גרעיני. אר-אז תעמוד ארה"ב בפני הברירה: לקבל את התבוסה — או לפתוח באותו אורח-לוחמה עצמו, שזי-תורה על השימוש בנשק גרעיני נועד מיסודו למנוע בעדה, אורח-לוחמה, שאף אינו נראה כעשוי להציל מידי התוקפן את שללו. הנה כי כן, אם תצליח ברית-המועצות לשטוף בכוחות „מקובלים“ את אירופה, או אף את איראן, תוכל היא אז להציע שלום — תוך האיום להתנגד באמצעות כלי-זין גרעיניים להחזרת ה„סטטוס קוו אנטה“. נראה כי קשה ביותר יהיה לנחות על קורחוף המוחזק בידי אויב, או לפלס דרך על פני יבשת אירופה (נאמר, מספרד) תוך לחימה ביריב המוכן להשתמש בכלי-זין גרעיניים. קיצורו של דבר, התש-לובת של אסטרטגיה „מקובלת“, לצורך נצחון התחלי מכריע, ואסטרטגיה גרעינית, למניעת כיבוש-מחדש של שטחים שאבדו — עשויה להיות הדרך היעילה ביותר של תוקפנות קומוניסטית.

מכל מקום, ההישג התעמולתי שבצעד מעין זה אינו שקול כנגד המגרעות המדיניות והאסטרטגיות. ויתור ברתוקף באמת — יעיד, לכאורה, על כך שכל אחד משני הצדדים (או לפחות, אותו צד שויתורו על שימוש בחימוש גרעיני הוצהר), יעדיף להיות אפילו מנוצה על-ידי כלי-זין „מקור-בלים“, מאשר להפעיל את נשקו-הגרעיני שלו. החלטה זו, כשלעצמה, תהא החלטה קשה. התהיה ארה"ב מוכנה לאבד את אירופה לנוכח התקפה „מקובלת“? אם לאו — והן לא ייתכן שארה"ב תיאזת לכך — הרי לא מן-הנמנע הוא כי ויתור רשמי יתגלה כחסר-משמעות. מאידך גיסא, אם יקבל התוקפן את הויתור על כלי-זין גרעיניים כמות-שהוא — כעדות להחלטה המוכנה אף לתבוסה על-ידי כוחות „מקור-בלים“ — עלול הדבר לגרום, למעשה, לעידודה של תוקפנות. אם נניח שאפשר יהיה לחזור לאסטרטגיה „מקובלת“ טהורה — כשכל אחד משני הצדדים מבכר להיות מובס על-ידי כלי-זין „מקובלים“, מאשר להיקלע למלחמה גרעינית — מה תהיינה התוצאות? דומה, שבלתי-נמנע הוא כי גורם ההרתעה יוחלש. תולדות המלחמות בעידן הלוחמה ה„מקובלת“ מעידות כי לא קל לשכנע תוקפן בגודל הסיכונים שבאסירת מלחמה. בשל עצמת-ההרס הנמוכה-יחסית של כל אחד מכלי-הזין ה„מקובלים“, שעה שהוא מופעל בנפרד, עשוי כרגיל, אותו צד המסוגל לכנס את כוחותיו לפתע, אף להצליח בביצוע הפריצה דרך מערך-היריב. המפתח להצלחה הוא היכולת לרכז בנקודה נתונה כוחות עודפים-במספרם על אלה של היריב. בשתי מלחמות-העולם פתחה גרמניה במלחמה, אף כי נפלה מיריבותיה מבחינה מספרית, בהסתמכה על היומך-

יתרונות אי-הודאות

עלול ויתור רשמי זה לפתוח מרחב חדש לסחטנות. בעידן-הגרעין רם, על-כן, קולן של פעולות מקולם של דיבורים. מה שאומרת ארה"ב למדינות הקומוניסטיות חשוב, מלכת-חילה, פחות ממה שאומרת היא לעצמה. על ארה"ב לעשות מאמצים מידיים ונמרצים על מנת לחדש את עצמת הכוחות-ה„מקובלים“ של העולם החופשי; עליה אף לסגל לצורך זה את הלכת-המלחמה שלה. אולם סיכון עצום יהא כרוך ביצירת הרושם כאילו תרכין היא ראשה בפני תבוסה „מקור-בלת“ באזורים החיוניים. ברם, משיתחזר מאזן הכוחות ה„מקור-בלים“ על כנו, תוכל ארה"ב להודיע, במלוא האחריות, כי היא תפעיל נשק גרעיני אך ורק כאמצעי אחרון — וגם אז באורח שיימעט, ככל-האפשר, בנזק. כל זמן שלא יהיה

בכל הסיכונים הללו, הכרוכים בהכרזת-הויתור המוצעת הנ"ל, היינו מסתכנים למען מחווה העשוי להתגלות כחסר-משמעות. שכן, על אף כל מה שתאמר ארה"ב לתוקפן-בכוח, או אף לעצמה, לא תוכל היא לערוב לכך שאם תהא נתונה במצוקה קשה-ידי — לא תיאלץ היא להפעיל, אחר ככלות הכל, כלי-זין גרעיניים. אי-ודאות זו בשאלה, האם אמנם נתכוונה ארה"ב „באמת“ לאותו ויתור על שימוש בכלי-זין גרעיניים עליו תכרו, או שמא לא היה ויתור זה, מלכת-חילה, אלא מן הפה ולחוף — אי-ודאות זו יכול שתחזק את גורם ההרתעה. אולם אי-ודאות מעין זו אף מצביעה על כך כי במקרה הטוב- ביותר לא יחליש ויתור רשמי על יוזמת השימוש בנשק גרעיני את גורם-ההרתעה; מאידך-גיסא, במקרה הגרוע- ביותר,

ביכולתו של הגוש הקומוניסטי להביס את הכוחות ה"מקור בלים" של העולם החופשי — הרי שתוצאתה המעשית של הודעת ארה"ב תתבטא בויתור על פתיחת השימוש בכלי זין גרעיניים. אפילו לא כך יהיה הדבר, והגוש המזרחי יוכל להוסיף ולסמוך על עדיפותו, הרי שיהיו כוחות "מקובלים" מחוזקים של המערב סיכון מוגבר לתוקפן. אף יפתחו אפשרויות — הן לגיוס כוחות "מקובלים" נוספים והן לניהול משא-ומתן בטרם תחליט ארה"ב להשתמש בנשק גרעיני. אי-היכולת להגן בכוחות "מקובלים" על כל אזור ואזור אין צריך שתשמש עילה לכך שלא תעשה ארה"ב להגברת כוחה. אל לו לעולם החופשי ליפול קרבן לטענה, שאם אין ביכולתו לעשות הכל כי אז מוטב לו שלא יעשה דבר.

דרך-הפעולה, אותה תנקוט ארה"ב בשאלת היחס שבין אסטרטגיה "מקובלת" ואסטרטגיה גרעינית, היא שתקבע בעתיד את מגמת האסטרטגיה והדיפלומטיה האמריקנית כאחת. דבר זה בולט במיוחד באשר למו"מ על פיקוח-הנשק. מימדיהם הנוכחיים של הכוחות הצבאיים האמריקניים מעמידים את ארה"ב, מבחינה זו, במצב שיש בו משום מגרעת חמורה. בהתחשב בהפרש הגדול שבין מימדי הכוחות ה"מקור בלים" הסיניים-סובייטיים לבין אלה של המערב, נמצא כי הגבלות-זיון רבות — כגון הקטנת-אחוזת של הכוחות, או הקפאת עצמת-הגייסות — עלולות אך להנציח אי-שיון זה — שיהווה מקור גדל-והולך של סכנה, ככל שמלחמה שלוחת-רסן תיעשה נטולת-הגיון יותר ויותר. ושוב — אותה תוצאה עצמה תושג אף אם תתגדר המדיניות האמריקנית בענין פירוק-הנשק הגרעיני, בלא שתטפל בפער הקיים בין הכוחות ה"מקובלים". ארה"ב תוכל לחרוג ממעגל-קסמים זה אך ורק אם תבין כי מחירה של גמישות הוא הקרבה ומאמץ; אך כוחותיה הצבאיים יוסיפו להיות בנויים סביב כלי-זין גרעיניים, ואם תסרב היא להקריב את הקרבנות הכרוכים בהישענות רבה-יותר על כלי-זין "מקובלים" — כי אז היא הכרח להעתיק את הדגש הנוכחי במו"מ על פיקוח-הזיון לנקודות אחרות. שהרי, במסיבות אשר כאלה לא יהא מן התבונה להדביק-יחד את כל כלי-הזין הגרעיניים במעין מחלקה נפרדת, של אימה מיוחדת-במינה. תחת זאת, מוטב לה לארה"ב שתלבן ותגדיר הבחנות רבות ככל-האפשר בין הסוגים השונים של עצמת-הנפץ ואורחות-השימוש בה. הב-

חנות העשויות להמתיק את תוצאותיה של מלחמה גרעינית. מאידך גיסא, אם אמנם מאמינה ארה"ב בצורך בשימת דגש חזק יותר על כלי-זין "מקובלים" — כי אז חייבת היא להיות מוכנה לקבל על עצמה את דין הפרדוקס, הקובע שהדרך הטובה ביותר לפיקוח-הנשק עשויה להיות הודיינות-מחדש בנשק "מקובל" ובגייסות "מקובלים".

אין זה אומר שיש להגביל את פיקוח-הנשק לתחום הגרעיני בלבד. נהפוך הוא — האיזון בכוחות ה"מקובלים" חייב להיות מבוסס על הצירוף של הגדלת העצמה ה"מקובלת" של ארה"ב מזה, ועל תכניות וסידורי פיקוח לייצוב מימדים מוסכמים של כוחות. אולם ארה"ב לא תוכל לסמוך על פיקוח-הנשק כתחליף למאמץ בשדה הנשק ה"מקובל". שכן, אם יגדל מדי אי-השויון באותו סוג-עצמה המציין את שני הצדדים והמקנה שליטה במקומות, יאבד לברית-המועצות כל מניע מדרבן לניהול מו"מ אחראי. שום תכנית לפיקוח נשק לא תיראה או בעיניה כמחזקת את בטחונה בה במידה שמשגיגה זאת עדיפותה הקיימת. דרישות הפיקוח והביקורת מחריפות והולכות במצבים בהם המעמד האסטרטגי של אחד הצדדים (או אף של שניהם), הוא כה בלתי-בטוח, עד כי ניתן לערערו אף על-ידי הפרה קלת-ערך יחסית.

אלה הם פני המשימה העומדת לפני ארה"ב: בעת ובעונה אחת עם חיזוק יכולתה בניהול מלחמה-מוגבלת והגברת כוחותיה ה"מקובלים" — תהא היא נתונה במו"מ על פיקוח-הנשק, מו"מ שנודעת לו חשיבות מכרעת. המנהיגות האמריקנית חייבת לשכנע את דעת-הקהל שעל ארה"ב להגדיל את הוצאותיה הצבאיות בד-בבד עם עשיית מאמצים רציניים לשאת-ולתת על פיקוח-הנשק; ורבה היא הסכנה שבא-י החשבת סוג זה או אחר של מאמצים אלה.

ברם, אם תיכשל ארה"ב בכל אלה — לא תראה ההסטוריה בעובדת היותה של המשימה מזרזת ומסוכנת כל תנאי מקל למחילה או כפרה. שומה עלינו לזכור ולקיים כמה הנחות-יסוד: הפרדה בין הדיפלומטיה והאסטרטגיה תוליד שיתוק; אם רוצה ארה"ב בכוחות שיצליחו לניהול מלחמה מוגבלת — לא תשיגם אלא במחיר מאמץ-מירבי; אם אמנם רצינית כונתה בחתירה לפירוק-הנשק — יהא עליה להחזיר על-כנו את האיזון-הפנימי של מערך-הכוחות-המוזונים שלה; באם תמשיך בנסיון לצרף-יחד קווי-מדיניות נוגדים-מעיקר-רם — סופו של דבר שיוליכנה בהכרח אלי שואה.